

STRATEGIA ROZWOJU SPORTU W GMINIE MIEJSKIEJ CZŁUCHÓW

NA LATA 2014 – 2020

I. Wprowadzenie.

We współczesnym świecie na określenie aktywności fizycznej jednostek i grup oraz jej organizowanie w różnych formach i dla różnych celów, używa się jednego pojęcia – *sport*. Jest to bardzo ważna dziedzina w życiu społecznym, mająca olbrzymi wpływ na rozwój mieszkańców, ich zdrowie i jakość życia. Nabyte od najwcześniejszych lat nawyki dotyczące potrzeb rekreacji ruchowej będą procentować w dorosłym życiu. Masowe uczestnictwo człuchowian w sporcie oraz ich osiągnięcia w różnego rodzaju współzawodnictwie będzie w przyszłości możliwe dzięki m.in. odpowiedniej polityce samorządu lokalnego. Wizja jest jednoznaczna sport będzie zajmował coraz mocniejszą pozycję w szeroko pojmowanym systemie wartości indywidualnych i społecznych, służących wszechstronnemu rozwojowi człowieka, w tym zachowaniu zdrowia i sprawności oraz wartościowemu zagospodarowaniu czasu wolnego.

W trosce o stan zdrowia i harmonijny rozwój biologiczny mieszkańców naszego miasta został opracowany *Strategia rozwoju sportu w Gminie Miejskiej Człuchowie na lata 2014 – 2020*, zgodny z ogólnopolską strategią rozwoju sportu do roku 2015, przyjętą przez radę ministrów w dniu 23 stycznia 2007 r. *Strategia* swoim zasięgiem obejmuje zadania realizowane przez wszystkie placówki oświatowe i instytucje samorządowe, kluby sportowe oraz stowarzyszenia, których działalność statutowa związana jest ze sportem i rekreacją ruchową. W niniejszym opracowaniu sport obejmuje: wychowanie fizyczne, sport dzieci i młodzieży, sport dla wszystkich, sport niepełnosprawnych i sport kwalifikowany.

Oferta programowa uwzględnia problemy osób w różnym wieku i stanie zdrowia, a co za tym idzie posiadających zróżnicowany poziom sprawności fizycznej. *Strategia* uwzględnia również zróżnicowany status materialny mieszkańców miasta. Proponowane w *Strategii* kierunki działań oparte są głównie na funduszach samorządowych oraz środkach zewnętrznych, pozyskiwanych głównie z programów pomocowych. Obowiązujące obecnie przepisy nie zachęcają zbyt wiele przedsiębiorstw i instytucji do sponsorowania sportu, dlatego też rozwój sportu w Człuchowie zależy głównie od przeznaczonych przez Miasto środków finansowych na ten cel. Przyczyną powstania niniejszego dokumentu jest pogarszający się stan wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży. Znaczny procent tej populacji wymaga zajęć korygujących wady postawy. Przyczyny takiego stanu rzeczy wynikają m.in. z niedostatku aktywności ruchowej, nie zawsze właściwego realizowania zajęć wychowania fizycznego w szkole oraz braku sportowych zajęć pozalekcyjnych, będących propozycją spędzania czasu wolnego. Problem wynika również z braku, do niedawna, odpowiedniej infrastruktury obiektów sportowych i rekreacyjnych w Człuchowie, a stan istniejącej bazy często ze względów technicznych nie zachęca do korzystania. Niektóre obiekty wymagają jednak remontu i modernizacji, często nie pozwalają na korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym.

Zalety aktywności fizycznej, uprawianej w różnych dostępnych dla każdego formach, wciąż pozostają niedocenione. Taki stan rzeczy w znacznym stopniu jest spowodowany przez barierę finansową oraz zbyt małą ofertę programową ze strony działających instytucji i organizacji, zajmujących się sportem i rekreacją. Pomimo wymienionych trudności sport dzieci i młodzieży w ostatnich latach stale się rozwija i przynosi wymierne sukcesy sportowe i wychowawcze. Również sport kwalifikowany, pomimo wielu trudności organizacyjnych, osiągnął w 2013 roku spektakularne wyniki.

Strategia rozwoju sportu określi najważniejsze cele społeczne i wskaże, jakie należy podjąć niezbędne działania, aby poprawić stan sprawności fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych.

Realizacja celów uzależniona jest od:

- 1 Dostępnych środków finansowych przeznaczonych przez samorząd w kolejnych latach.
- 2 Pozyskiwania środków zewnętrznych na poprawę infrastruktury oraz rozwój zawodowy trenerów, instruktorów, nauczycieli i innych osób zajmujących się sportem.
- 3 Aktywności instytucji, klubów i organizacji pozarządowych zajmujących się sportem i rekreacją.
- 4 Czynnego uczestnictwa i częściowej partycypacji w kosztach szkolenia oraz organizacji zajęć i imprez sportowych mieszkańców Człuchowa.
- 5 Promocji sportu w różnych środowiskach.

II. AKTUALNY STAN KULTURY FIZYCZNEJ

Wiodącą rolę w działalności na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu w Człuchowie spełniają szkoły, instytucje i stowarzyszenia kultury fizycznej. Swoje zadania realizują w zakresie wychowania fizycznego, sportu, rekreacji oraz rehabilitacji ruchowej. Działania są koordynowane przez Gminę Miejską Człuchów i mają charakter planowy, zgodny z określoną polityką lokalną, warunkowaną przez:

- wielkość budżetu,
- aktualne przepisy prawne,
- liczbę stowarzyszeń i rodzaj ich działalności,
- zapotrzebowanie społeczne na czynną aktywność fizyczną,
- udział zaangażowanych środków sponsorskich,
- stan techniczny miejskiej bazy sportowej,
- wpływ polskich i okręgowych związków sportowych na lokalny rozwój dyscyplin sportowych.

W Człuchowie zadania związane z kulturą fizyczną oraz upowszechnianiem sportu prowadzą następujące kluby: Auto – Moto – Klub (motocross), Piast Człuchów(piłka nożna i kajakarstwo), MKS Polstyr (kajakarstwo), Yacht Klub Człuchów (żeglarstwo), VI- King Człuchów (żeglarstwo i żeglarstwo lodowe), Człuchowski Międzyszkolny Klub Lekkoatletyczny (lekka atletyka), Międzyszkolny Uczniowski Klub Karate Shotokan (karate) Powiatowe Towarzystwo Piłki Siatkowej (piłka siatkowa).W mieście działają także uczniowskie kluby sportowe przy SP nr 1 „Olimp”, przy Gimnazjum „Relaks”. Wymienione organizacje prowadzą zajęcia szkoleniowo-treningowe, tworzą system współzawodnictwa sportowego, organizują imprezy sportowe oraz rekreacyjne. Powstaje w ten sposób powszechna i ogólnie dostępna oferta skierowana głównie do młodego pokolenia.

Stowarzyszenia działające na terenie miasta opierają swoją działalność na środkach

finansowych otrzymanych od Gminy Miejskiej Człuchów, Urzędu Marszałkowskiego i Ministerstwa Sportu i Turystyki. Składki członkowskie stanowią minimalny procent wkładu w realizację celów i zadań stowarzyszeń. Należy podkreślić, że trudna sytuacja gospodarcza powoduje kurczenie się pomocy sponsorskiej dla klubów.

Samorząd wychodząc naprzeciw potrzebom społecznym realizuje program dostępności do powszechnej kultury fizycznej poprzez:

1. rozwijanie i utrzymywanie bazy sportowo-rekreacyjnej,
2. współdziałanie ze stowarzyszeniami kultury fizycznej w zakresie organizacji różnego rodzaju imprez sportowych,
3. tworzenie warunków do uprawiania amatorskiego sportu,
4. tworzenie systemu współzawodnictwa sportowego.

Ad 1. Rozwijanie i utrzymywanie bazy sportowo-rekreacyjnej

Miejska baza sportowo-rekreacyjna znajduje się w dyspozycji Ośrodka Sportu i Rekreacji, oraz placówek oświatowych. Podstawowymi celami prowadzonych przez wymienione instytucje działań są: systematyczne podwyższanie jakości usług, pełna dostępność dla mieszkańców, polepszenie stanu technicznego obiektów oraz obniżenie kosztów eksploatacyjnych.

Ad 2. Współdziałanie ze stowarzyszeniami kultury fizycznej

Współfinansowanie upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży realizowane jest poprzez szkolenie sportowe w poszczególnych sekcjach.

Poniesione nakłady oraz liczba wspartych podmiotów w zakresie szkolenia, w tym również seniorów, przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1.

Rok	Kwota dofinansowania środkami samorządu
2005	110 000
2006	140 000
2007	150 000
2008	210 000
2009 – 16 organizacji	230 000
2010 – 17 organizacji	240 000
2011- 15 organizacji	240 000
2012 – 18 organizacji	238 200
2013 – 22 organizacje	258 000

Środki finansowe z budżetu samorządu są przeznaczane również na organizację na terenie Człuchowa znaczących imprez sportowo – rekreacyjnych mających na celu promocję walerów miasta, a także objętych współzawodnictwem sportu dzieci i młodzieży prowadzonym przez Ministerstwo Sportu oraz Polskie Związki Sportowe.

Ad 3. Tworzenie warunków do uprawiania amatorskiego sportu wyczynowego

Bardzo ważną decyzją jest bezpłatne udostępnienie części miejskiej bazy sportowej

klubom i stowarzyszeniom działającym na polu kultury fizycznej. Wszystkie organizacje pozarządowe zajmujące się sportem, rekreacją oraz rehabilitacją ruchową, nieprowadzące działalności komercyjnej, mogą korzystać z części obiektów bezpłatnie.

Ad 4. Tworzenie systemu współzawodnictwa sportowego

Od wielu lat OSiR w Człuchowie organizuje wiele imprez rekreacyjno- sportowych dla mieszkańców miasta. Tworząc system współzawodnictwa sportowego dla wszystkich grup wiekowych. Najważniejszymi imprezami są

- Amatorska Liga w piłkę siatkową mężczyzn,
- Grand Prix w piłce siatkowej plażowej,
- Czwartki lekkoatletyczne,
- Luiza XC Cup – zawody rowerowe,
- Mały Bieg Tura i Bieg Tura,
- Wiele imprez masowych dla dzieci i młodzieży.

Łączne nakłady finansowe samorządu Człuchowskiego na kulturę fizyczną i sport, z uwzględnieniem: dotacji instytucji kultury fizycznej oraz wsparcia zadań realizowanych przez kluby sportowe i stowarzyszenia kultury fizycznej przedstawia tabela nr 5.

Rok	Kwota dofinansowania instytucji kultury fizycznej	Kwota dofinansowania stowarzyszenia	Kwota dofinansowania środkami samorządu łącznie
2009	300 000	230 000	530 000
2010	380 000	240 000	620 000
2011	365 700	240 000	605 700
2012	385 500	238 000	623 500
2013	510 000	258 000	768 000
razem	1 941 200	1 206 000	3 147 200

III. PRZESŁANKI, ZAŁOŻENIA I GŁÓWNE CELE PROGRAMU

1. PRZESŁANKI OPRACOWANIA PROGRAMU

Opracowaniu „Strategii rozwoju sportu w Gminie Miejskiej Człuchowie na lata 2014 – 2020” towarzyszyły następujące przesłanki:

- a) członkostwo w UE – nowe uwarunkowania społeczno-ekonomiczne,
- b) pogarszający się stan zdrowia dzieci i młodzieży,
- c) mała aktywność mieszkańców Człuchowa w czynnym uczestnictwie w sporcie i rekreacji ruchowej,
- d) możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- e) opracowana w 2007 roku „Strategia rozwoju sportu w Polsce do 2015 roku”,
- f) istniejący potencjał sportowców i działaczy, tradycje poszczególnych
- g) dyscyplin oraz istniejąca baza sportowa i rekreacyjna.

Ad. a) Członkostwo w UE – nowe uwarunkowania społeczno-ekonomiczne.

Po wejściu do Unii Europejskiej w maju 2004 roku Polska znalazła się wśród krajów funkcjonujących w odmiennych warunkach ekonomicznych, społecznych i politycznych. Członkostwo w Unii spowodowało istotną poprawę konkurencyjności polskiej gospodarki i przyspieszenie rozwoju społeczno-ekonomicznego mieszkańców kraju. To stworzyło możliwości długofalowych działań w zakresie planowania oraz wyznaczania celów i priorytetów w każdej dziedzinie, również w obszarze kultury fizycznej. Wejście w struktury UE dało szansę na poprawę infrastruktury sportowej, ale postawiło też wysokie wymagania przed beneficjentami środków unijnych. Gospodarka rynkowa pozwala z jednej strony na szybki wzrost kapitału sektora prywatnego, a z drugiej wpływa na ubożenie części społeczeństwa, pozbawionego dotychczasowej opieki socjalnej państwa.

Unia Europejska nie ingeruje w sferę kultury fizycznej naszego kraju, pozostawiając suwerenność w prowadzeniu polityki w tym zakresie oraz uznając dotychczasowy dorobek i tradycje. Jednakże, aby stać się równoprawnym partnerem dla innych krajów członkowskich, a tym samym rywalizować w sporcie o najwyższe trofea z najlepszymi, musimy wiele zmienić w dotychczas obowiązujących uregulowaniach prawnych oraz ludzkiej mentalności. Zmianie musi ulec dotychczasowy model państwa opiekuńczego, zabezpieczającego całkowicie działania w sferze kultury fizycznej na układ wielu partnerski, w którym będą uwzględnione potrzeby i interesy, ale i wkład własny wszystkich uczestniczących podmiotów: związków sportowych, klubów, stowarzyszeń kultury fizycznej, samorządów terytorialnych oraz na etapie wczesnego szkolenia rodziców i opiekunów młodych zawodników.

Ad. b) Pogarszający się stan zdrowia dzieci i młodzieży.

Dominującą formą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież staje się oglądanie telewizji oraz korzystanie z komputera. Prowadzi to do utrwalenia nawyków siedzącego trybu życia i skutkuje znacznym wzrostem wskaźników otyłości w społeczeństwie. Działalność sportowa podejmowana jest przez młodzież sporadycznie, a ogólny wymiar czasu przeznaczonego na ćwiczenia fizyczne kształtuje się znacznie, poniżej tzw. normy higienicznej, która zakłada, że dla zapewnienia warunków prawidłowego rozwoju młodego organizmu niezbędna jest dawka ruchu od 2 do 3 godzin dziennie. Tymczasem codziennie uprawia sport zaledwie 4% młodzieży. Zdecydowana większość ćwiczy raz lub dwa razy w tygodniu i przeznacz na ten cel w sumie nie więcej niż 3 do 4 godzin tygodniowo. Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży w dużej mierze zależny jest od odpowiedniego w okresie rozwojowym poziomu aktywności fizycznej. Jest podstawą zarówno sportu kwalifikowanego, w sensie wyselekcjonowania młodzieży uzdolnionej sportowo, jak i sportu powszechnego w zakresie kształtowania nawyków sportowych u dzieci w perspektywie ich całego dorosłego życia. Ograniczenie naturalnej skłonności dzieci do ruchu, spowodowane obowiązkami szkolnymi, edukacją pozaszkolną, a także zainteresowaniami technicznymi w tym internetem, negatywnie wpływa na wydolność i sprawność psychofizyczną dziecka oraz na jego zdrowie.

W wielu publikowanych raportach o stanie zdrowia Polaków coraz częściej pojawiają się niepokojące informacje o pogarszającym się stanie zdrowia dzieci i młodzieży. Z raportów wynika, że uczniowie z problemami zdrowotnymi stanowią ponad połowę ogółu uczących się w szkole podstawowej i gimnazjum, a dominującymi zaburzeniami są wady postawy. W raporcie odnotowano niepokojące zjawisko, mimo wzrostu ilości uczniów ze stwierdzonymi wadami postawy oraz zaburzeniami statyki ciała, nastąpił spadek liczby korzystających z zorganizowanych zajęć gimnastyki korekcyjnej. Młodzież ucząca się w szkołach średnich i

uczęszczająca na zajęcia korekcyjne stanowi zaledwie 2, 7 % uczniów, którzy powinni wykonywać te ćwiczenia, natomiast wśród gimnazjalistów wskaźnik wynosi 4,6 %.

Na pogarszający się stan zdrowia dzieci i młodzieży niewątpliwie mają wpływ między innymi takie czynniki jak: złe odżywianie, brak aktywności ruchowej w czasie spędzania czasu wolnego, znikoma ilość pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także duża ilość zwolnień lekarskich z obowiązkowych lekcji wychowania fizycznego.

Ad. c) Mała aktywność mieszkańców Człuchowa w czynnym uczestnictwie w sporcie i rekreacji ruchowej.

Obecnie widać małą aktywność mieszkańców w czynnym uczestnictwie w sporcie i rekreacji ruchowej. Powodów takiego stanu rzeczy należy upatrywać głównie w braku świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeby aktywności ruchowej oraz zdrowego stylu życia. Trudności na rynku pracy powodują wśród osób zatrudnionych, zarówno w sektorze państwowym jak i prywatnym, wydłużenie czasu poświęcanego pracy zawodowej. Brak czasu wolnego widoczny jest również w relacjach życia domowego, a tym samym wspólnego rodzinnego wypoczynku.

Prywatyzacja wielu zakładów pracy i wprowadzenie zasad gospodarki rynkowej spowodowały zanik całego obszaru działalności socjalnej, ukierunkowanej na czynny wypoczynek pracowników. Przestały funkcjonować zakładowe kluby oraz sekcje sportowe i rekreacyjne. Baza sportowo-rekreacyjna będąca w zasobach samorządu miejskiego i powiatowego jest w stanie w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców, szczególnie w zakresie zajęć rekreacyjnych prowadzonych w obiektach zamkniętych.

Ad. d) Możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

Wejście Polski do Unii Europejskiej dało możliwość korzystania z finansowych instrumentów przeznaczonych dla nowych państw członkowskich. Są to dodatkowe źródła bezzwrotnej pomocy materialnej. Głównym celem utworzonych mechanizmów jest realizacja przedsięwzięć prorozwojowych, przyczyniających się do zmniejszania różnic gospodarczych i społecznych w obrębie krajów członkowskich. Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej istnieje ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Funkcjonują również Fundusze Strukturalne, będące instrumentami finansowymi polityki regionalnej Unii Europejskiej, które kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE.

Ad. e) Opracowana w 2007 roku „Strategia rozwoju sportu w Polsce do 2015 roku”.

„Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015” została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 23 stycznia 2007 roku. Przyjęte w strategii założenia wynikają z analizy aktualnego stanu sportu polskiego. Celem dokumentu jest określenie działań niezbędnych dla osiągnięcia poziomu wychowania fizycznego i sportu na miarę standardów rozwiniętych krajów Unii Europejskiej w perspektywie do roku 2015.

Strategia określa trzy priorytety działań:

- 1) Popularyzacja sportu dla wszystkich,
- 2) Wzrost poziomu wyników sportowych,

3) Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Strategiczna wizja rozwoju sportu zwraca uwagę na różnorodne uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, charakterystyczne dla polskiej rzeczywistości. Obok czynników ekonomicznych, gospodarczych i demograficznych, uwzględnia:

- wzrost świadomości społecznej, co do roli sportu w życiu człowieka, jego znaczenia dla zachowania zdrowia i sprawności,
- rozwój nowych technologii wspomagających charakterystyczne dla sportu procesy aktywności wysiłkowej,
- integrację z Unią Europejską i związane z tym wymogi i procesy dostosowawcze.

Dokument formułuje strategiczne zadania dla podmiotów będących składowymi systemu realizacyjnego:

- państwa /administracji państwowej/, w kategoriach szeroko rozumianej polityki społecznej i wynikającej stąd powinności, także finansowych, koordynacji międzyresortowej i prawodawstwa,
- samorządów wszelkich szczebli, w rozumieniu oczekiwanych /zalecanych/ przedsięwzięć programowych i organizatorskich, a również finansowych,
- organizacji pozarządowych /nie tylko sportowych/.

Strategia w swoim założeniu uwzględnia również określone oczekiwania wobec postaw i zachowań obywateli, w kategoriach rosnącej świadomości prozdrowotnej, ale i statusu finansowego /udział środków z budżetu gospodarstw domowych/. Nie ma ona charakteru dokumentu zamkniętego, jest otwarta na innowacyjność.

Ad. f) Istniejący potencjał sportowców i działaczy, tradycje poszczególnych dyscyplin oraz istniejąca baza sportowa i rekreacyjna.

Człuchów jest miejscowością o bardzo bogatych tradycjach sportowych. Przez wiele lat działały na terenie miasta różne kluby prowadząc działalność szkoleniową w wielu dyscyplinach sportu. W latach 2007- 2013 stowarzyszenia sportowe otrzymały następujące wsparcie:

Lp.	Stowarzyszenie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Piast Człuchów – p. nożna	62 000	80 000	88 000	100 000	133 000	125 000	126 000
2.	Piast Człuchów - kajakarstwo	12 000	14 000	19 000	15 500	14 000	11 000	6 000
3.	MKS Polstyr - kajakarstwo	14 000	12 000	13 000	16 500	14 000	13 000	6 000
4.	Auto – Moto – Klub Człuchów	20 000	39 500	47 200	49 000	40 000	35 000	35 000
5.	Yacht Klub Człuchów - żeglarswo	11 000	12 000	11 000	10 000	6 000	8 000	15 500
6.	VI – King - żeglarswo	8 000	6 000	10 000	7 000	4 000	7 000	5 500
7.	CMKL – lekka atletyka	1 500	4 000	5 500	6 500	4 000	6 000	10 000
8.	UKS Olimp SP nr 1	10 000	8 000	7 000	4 000	6 000	7 000	14 000
9.	UKS Relaks Gimnazjum	10 000	11 000	9 000	4 000	4 000	4 000	7 000
10.	Olimpiady Specjalne/ UKS	1 500	1 000	-	-	-	3 000	1 000

	Opymist							
11.	UKS Junak OHP	3 000	-	-	-	-	1 200	1 000
12.	ZHP	3 000	-	-	-	-	-	-
13.	PTPS p. siatkowa	-	8 000	7 000	9 000	7 000	6 000	2 000
14.	Klub karate ShotOkan	-	-	-	-	1 500	3 000	3 000
15.	UKS ZSS Człuchów	-	-	-	-	1 000	3 000	5 000
16.	Związek strzelecki Strzelec	-	-	-	-	1 500	2 000	1 000
17.	LOK	-	-	500	500	-	1 000	1 000
18.	PZW		3 000	3 000	3 500	3 000	2 000	3 000
19.	Polski Związek Hodowców Gołębi	-	2 000	2 000	3 000	1 000	1 000	1 000
20.	MSKFSiT		1 000	-	-	-	-	9 000
21.	Klub biegacza 3x3		1 500	800	-	-	-	-
22.	Koszmania			3 000	5 000	-	-	-
023.	WOPR	6 000	8 000	9 000	9 000 1 000	9 000	8 500	7 500
24.	Komturia Człuchowska	-	-	3 000	4 000	-	-	-
25.	Krokus	-	-	-	1 500	-	-	-
26.	Polski Związek Działkowców							1 000
27.	Bike Team Człuchów							5 000
	Razem	168 00	211 000	230 000	240 000	240 000	238 200	258 000

Program rozwoju Sportu nakreśli główne kierunki rozwoju bazy sportowo – rekreacyjnej, a także naznaczy kierunki rozwoju poszczególnych dyscyplin sportu, biorąc pod uwagę istniejącą bazę sportową, a także kwalifikację kadry trenerskiej i instruktorskiej.

Baza sportowo-rekreacyjna będąca w zasobach samorządu miasta jest głównym zabezpieczeniem potrzeb klubów sportowych w zakresie prowadzonego szkolenia oraz organizowania zawodów i imprez sportowych. Ilość obiektów oraz ich stan techniczny i wyposażenie pozwalają na wyszkolenie młodych zawodników i przygotowanie ich do rywalizacji sportowej. Cała infrastruktura sportowa będzie w sposób planowy modernizowana i wzbogacana o nowe wielofunkcyjne obiekty, mające służyć wszystkim mieszkańcom miasta.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

W państwach Unii Europejskiej sport jest dobrem powszechnym oraz bardzo ważnym elementem edukacji i wychowania. Samorząd lokalny musi być żywotnie zainteresowany rozwojem i upowszechnianiem różnych form sportu. Powinien znaleźć odpowiednie miejsce w polityce społecznej miasta dla programu, którego głównym celem jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców Człuchowa. Do osiągnięcia tego celu niezbędne jest stworzenie wszystkim mieszkańcom równego dostępu do sportu i rekreacji oraz jego umasowienie.

Zadaniem *Strategii* jest stymulowanie procesami rozwojowymi, pozwalającymi na nabycie umiejętności i cech motywujących do samodzielnego uprawiania sportu, podniesienie świadomej aktywności ruchowej, głównie wśród dzieci i młodzieży.

Rolą samorządu jest przede wszystkim stworzenie warunków i dbałość o prawidłowy rozwój sportu poprzez:

- 1) tworzenie miejskiej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej,

- 2) bieżące utrzymanie, wyposażenie i modernizację istniejących obiektów,
- 3) odpowiednie finansowanie,
- 4) tworzenie warunków do powszechnego dostępu mieszkańców do obiektów i zajęć sportowych,
- 5) propagowanie zdrowego stylu życia oraz rozwój różnorodnych form rekreacji ruchowej wśród jak najszerszego grona odbiorców,
- 6) pomoc w uzyskaniu odpowiednich kwalifikacji do prowadzenia zajęć ruchowych przez nauczycieli nauczania zintegrowanego,
- 7) pomoc w kształceniu i doskonaleniu zawodowym nauczycieli wychowania fizycznego, trenerów oraz instruktorów.

Tak określona działalność samorządu miejskiego w perspektywie 2018 roku winna procentować masowym uczestnictwem mieszkańców w sporcie i rekreacji, co przyczyni się do podniesienia ich stanu zdrowia. Sport młodzieżowy powinien swoimi wynikami plasować się na ugruntowanej wysokiej pozycji wśród innych małych miast w Polsce i być doskonałym przygotowaniem i zapleczem do uprawiania sportu kwalifikowanego w wybranych dyscyplinach.

3. GŁÓWNE CELE PROGRAMU

Cel strategiczny:

Podniesienie stanu zdrowia wszystkich mieszkańców Człuchowa.

Cele priorytetowe:

1. Rozwój sportu dzieci i młodzieży.
2. Rozwój sportu kwalifikowanego.
3. Rozwój sportu dla wszystkich.

IV. CELE PRIORYTETOWE

1. Rozwój sportu dzieci i młodzieży.

Gmina Miejska Człuchów prowadzi następujące szkoły: Szkołę Podstawową nr 1 i Gimnazjum nr 1. Uczęszcza do nich około 1400 uczniów. Działają przy nich Uczniowskie Kluby Sportowe „Olimp” i „Relaks” zajmujące się głównie grami sportowymi, a także Człuchowski Międzyszkolny Klub Lekkoatletyczny propagujący lekką atletykę. Korzystają oni z bazy znajdującej się przy szkołach i z obiektów OSiR.

- SP nr 1 – sala sportowa 24x12, boisko ze sztucznej trawy 60x30, bieżnia tartanowa 220m, boisko wielofunkcyjne tartanowe, boisko do piłki siatkowej tartanowe, plac zabaw dla najmłodszych.
- Gimnazjum nr 1 – hala sportowa 44x26, sala gimnastyczna 19x11, boisko trawiasto-piaszczyste do piłki nożnej 60x30(korzystają z obiektów OSiR).

Sportowe zajęcia pozalekcyjne prowadzone są w oparciu o szkolne obiekty sportowe, jak i bazę Ośrodka Sportu i Rekreacji. Ilość obiektów, rodzaj oraz ich wyposażenie są wystarczające do istniejących potrzeb. Zdecydowanie brakuje jednak pełnowymiarowej sali sportowej przy SP nr 1. Zajęcia wychowania fizycznego często prowadzone są w małych pomieszczeniach zaadaptowanych na potrzeby zajęć oraz w zbyt licznych grupach

ćwiczebych. Zajęcia w SP nr 1 prowadzone są także na hali sportowej w Gimnazjum nr 1 dla klas VI, a część zajęć na basenie sportowym przy Powiatowej Bursie Szkolnej. Należałoby zmodernizować istniejący tunel lekkoatletyczny do potrzeb prowadzenia zajęć wf w szkole. Ilość sportowych zajęć pozalekcyjnych jest znikoma, uwarunkowana brakiem środków w budżetach placówek oświatowych.

Wieloletnie zaniedbania w zakresie infrastruktury, a także brak środków na prowadzenie zajęć sportowych przez UKS działające przy miejskich szkołach odbijały się negatywnie na stanie zdrowia uczniów, co uwiadcniają badania lekarskie, a także na wynikach uzyskiwanych przez uczniów w ramach rywalizacji organizowanych przez Szkolny Związek Sportowy. Podjęte działania przez Gminę Miejską pozwoliły w znaczący sposób poprawić infrastrukturę edukacyjną, sportową i rekreacyjno - sportową na terenie miasta. Powstałe obiekty i ich koszt obrazuje tab. nr 1. Dzięki pozyskanym środkom finansowym z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego zwłaszcza na prowadzenie zajęć i zakup sprzętu sportowego w kwocie 1 303 509,00 pozwolił na wyraźną poprawę stanu sportu, zwłaszcza szkolnego. Wyniki rywalizacji w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej i Gimnazjady przedstawia tab. nr 2 i 3. Należałoby utworzyć w SP i Gimnazjum klasy o rozszerzonym programem wf. Pozwoliłoby to na udział dzieci i młodzieży w zawodach organizowanych przez SZS i osiąganie jeszcze lepszych wyników. Patrząc na uprawnienia nauczycieli wf zatrudnionych w szkołach i możliwości organizacyjne i finansowe miasta uzasadnione jest powołanie klas sportowych o profilu piłki nożnej i lekkiej atletyki. Należy dążyć do stworzenia systemu finansowania sportu szkolnego, a nie działań doraźnych uzależnionych od środków z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Środki z budżetu miasta powinny zapewnić funkcjonowanie zajęć sportowych dla dzieci uzdolnionych sportowo, ale także dla wszystkich chętnych w uczestniczeniu w takich zajęciach. Miasto powinno przyjąć plan rozwoju określonych dyscyplin sportu i wspierać ich rozwój organizacyjnie i finansowo.

Tab. nr 1

Inwestycje Gminy Miejskiej Człuchów w obiekty edukacyjne, sportowe i rekreacyjno – sportowe.

Lp.	Nazwa inwestycji	Koszt całkowity	Środki z budżetu miasta	Środki pozyskane
1.	Boisko Orlik	1 275 172,36	609 172,36	666 000,00
2.	Modernizacja torów łuczniczych	183 799,67	183 799,67	-
3.	Modernizacja hali sportowej przy Gimnazjum nr 1	1 197 038,99	797 038,99	400 000,00
4.	Place zabaw i boiska wielofunkcyjne przy SP nr 1. Skate park	6 827 858,00	1 228 180,52	5 599 677,48
5.	Budowa kortów ziemnych	62 933,03	62 933,03	-
6.	Modernizacja kąpieliska miejskiego i powstanie strefy rekreacyjnej na plaży.	5 511 575,11	3 495 885,82	2 015 689,29
7.	Park miejski „Luiza”	2 692 533,00	1 192 533,00	1 500 000,00
8.	Współfinansowanie budowa basenu sportowego	1 180 000,00	590 000,00	590 000,00
9.	Budowa sanitariatów przy Campingu nr 80	148 136,69	148 136,69	-
	Łącznie	19 079 046,85	8 307 680,08	10 771 366,77

Tab. nr 2

Współzawodnictwo sportowe człuchowskich szkół w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej.

rok	Biegi indywidualne	Sztafety la.	4-bój la	Sztafety pływa.	5 piłkarskie	Unihokej dz.	Unihokej ch.	p.ręczna dz.	p.ręczna ch.	p.siatkowa dz.	p.siatkowa ch.	Koszykówka dz.	Koszykówka ch.	Tenis stołowy dz.	Tenis stołowy ch.	szachy	Suma pkt.	Miejsce
2007/08	1	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	136
2008/09	60	28	10	29	-	-	-	6	6	6	3	-	-	-	-	-	148	4
2009/10	30	20	30	26	8	8	8	6	8	7	8	8	10	5	10	-	191	2
2010/11	41	27	30	22	9	4	4		5	10	4	6	8	5	10	-	185	3
2011/12	47	26	41	38	10	9	11	10	9	11	9	9	15	9	10	-	264	1
2012/13	37	16	33	33	9	12	11	10	9	7	9	10	10	10	9	-	225	2

Tab. nr 3

Współzawodnictwo sportowe człuchowskich szkół w ramach Gimnazjady.

rok	Biegi indywidualne	Sztafety la.	Sztafety pływa.	Unihokej dz.	Unihokej ch.	p.ręczna dz.	p.ręczna ch.	p.siatkowa dz.	p.siatkowa ch.	Koszykówka dz.	Koszykówka ch.	Tenis stołowy dz.	Tenis stołowy ch.	szachy	Indywidualna la	Piłka nożna	Suma pkt.	Miejsce
2007/08	2,5	7	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	35,5	50
2008/09	25	14	25	-	-	-	-	-	-	5	9	-	-	-	-	-	78	25
2009/10	-	-	14	7	7	6	6	8	3	8	8	6	3	6	-	6	88	20
2010/11	25,5	-	-	-	6	-	5	-	6	7	7	4	7	6	1	4	78,5	28
2011/12	58	12	19	8	7	8	6	7	6	9	12	7	10	9	1	6	185	4
2012/13	60	42	12	8	9	10	7	10	5	11	9	8	10	14	20	9	244	3

Cele:

- poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- poprawa stanu szkolnych obiektów sportowych,
- zwiększenie dostępności dzieci i młodzieży do szkolnych obiektów sportowych,
- rozwój następujących dyscyplin lekka atletyka i piłka nożna,
- zwiększenie oferty programowej zajęć pozalekcyjnych.

Zadania:

- poprawa systemu współzawodnictwa dzieci i młodzieży,
- zwiększenie nakładów finansowych na zatrudnienie i dokształcanie szkoleniowców,
- wprowadzenie zajęć sportowych, jako oferta zajęć pozalekcyjnych,
- stworzenie klas z rozszerzonym programem wychowania fizycznego na wszystkich etapach edukacyjnych,
- poprawa warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego poprzez zmniejszenie liczebności grup uczniów,

Zamierzony efekt

Realizacja powyższych założeń programowych wpłynie na poprawę stanu zdrowia młodego pokolenia i wzmocni ich zainteresowanie aktywnymi formami spędzania czasu wolnego. Ulegną poprawie warunki prowadzenia lekcji wychowania fizycznego, zajęć korekcyjnych oraz sportowych zajęć pozalekcyjnych. Zwiększy się dostępność do obiektów dla uczniów.

Lepiej wykształceni i przygotowani nauczyciele, trenerzy i instruktorzy stworzą

ciekawą ofertę programową, aktywizującą dzieci i młodzież szkolną do czynnego spędzania wolnego czasu.

2. Rozwój sportu kwalifikowanego.

Człuchów, jako mała miejscowość nieposiadająca dużych zakładów pracy mogących współfinansować sport kwalifikowany, nie ma za dużych możliwości rozwijania sportu kwalifikowanego. Naszym zadaniem jest szkolenie dzieci i młodzieży w okresie szkolnym. Najlepsi zawodnicy po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej powinni trafiać do dobrych klubów gdzie mieliby możliwość dalszego rozwoju.

Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej to jedno z zasadniczych zadań dla samorządu. Dobry stan obiektów i odpowiednia ich ilość pozwoli planować i realizować właściwe cykle treningowe i osiągać coraz lepsze wyniki sportowe. Stan obiektów sportowych ma również niebagatelny wpływ na liczbę ćwiczących oraz relacje klubów ze sponsorami.

Sport kwalifikowany to nie tylko wyczyn i nastawienie na jak najlepszy wynik sportowy. Dobrze funkcjonujące kluby przyciągają rzesze kibiców i sympatyków danej dyscypliny. Pojawiają się liczne grupy amatorów pragnących aktywnie uczestniczyć w życiu sportowym.

Cele:

- rozwój gier zespołowych,
- rozwój dyscyplin indywidualnych,
- stworzenie infrastruktury sportowej pozwalającej na uprawianie wybranych dyscyplin na najwyższym poziomie,
- bezpieczeństwo organizowanych imprez sportowych.

Zadania:

- stworzenie systemu stypendialnego dla najwybitniejszych sportowców,
- utrzymanie drużyn piłki nożnej w Szkole Podstawowej i Gimnazjum,
- rozwijanie lekkiej atletyki przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum
- wprowadzenie systemu nagród dla trenerów za osiągnięcia zawodników,
- ustalenie zasad korzystania z miejskiej bazy sportowej,
- opracowanie programu bezpieczeństwa na stadionach i obiektach sportowych,

Zamierzony efekt

Realizacja powyższych zadań stworzy dogodne warunki do uprawiania sportu wyczynowego zawodnikom utalentowanym.

3. Rozwój sportu dla wszystkich.

Sport dla wszystkich, nazywany również sportem masowym, ma za zadanie umożliwienie dostępu do aktywności fizycznej jak najszerszym grupom społecznym, w formach odpowiadających zainteresowaniom i indywidualnym możliwościom każdego mieszkańca Człuchowa. Jest ważnym czynnikiem profilaktyki i dbałości o stan zdrowia społeczeństwa, szczególnie dzieci i młodzieży. Spełnia również istotną rolę w walce z negatywnymi zjawiskami i patologiami społecznymi.

Sytuacja materialna człuchowian wpływa niewątpliwie na możliwości uczestniczenia i korzystania z różnych proponowanych form rekreacji ruchowej, szczególnie w tych dyscyplinach gdzie niezbędnym elementem jest sprzęt i odpowiednie wyposażenie.

Cele:

- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- dostępność do obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz różnorodnych form sportowej aktywności,
- zmniejszenie negatywnych zjawisk patologii społecznej,
- modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej.

Zadania:

- zwiększenie oferty programowej dla mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do bazy sportowo-rekreacyjnej oraz organizację różnorodnych imprez masowych,
- dostosowanie oferty Ośrodka Sportu i Rekreacji do potrzeb mieszkańców,
- współpraca samorządu ze spółdzielniami mieszkaniowymi oraz administratorami budynków mieszkalnych w zakresie budowy osiedlowych boisk sportowo-rekreacyjnych.

Zamierzony efekt

Stworzenie dogodnych warunków do uprawiania prostych i podstawowych form aktywności ruchowej w miejscu zamieszkania, zwiększy zainteresowanie dzieci i młodzieży sportem masowym, odciągając ją jednocześnie od negatywnych zjawisk społecznych. Przystosowanie obiektów OSiR do organizacji imprez masowych, pozwoli zaproponować mieszkańcom nowe oferty programowe realizowane w oparciu o miejską bazę sportowo-rekreacyjną.

V. BAZA SPORTOWO-REKREACYJNA MIASTA CZŁUCHOWA

Dobra baza sportowo-rekreacyjna stanowi nieodzowny i jeden z podstawowych czynników rozwoju sportu oraz wzrostu aktywności ruchowej mieszkańców Człuchowa. Wszystkie sportowe obiekty można podzielić na służące realizacji programu zajęć szkolnych i stanowiące bazę szkoleniową dla sportu kwalifikowanego. Całość powinna służyć jednocześnie rozwojowi sportu masowego.

Największym problemem miasta jest brak porządnego stadionu lekkoatletycznego i piłkarskiego z nawierzchnią naturalną i syntetyczną.

Miejska baza sportowo – rekreacyjna wykorzystywana przez człuchowskie kluby i organizacje kultury fizycznej jest zarządzana głównie przez Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Miejskie obiekty rekreacyjno – sportowe :

Lp.	Nazwa obiektu	Stan techniczny
1.	Stadion lekkoatletyczny z bieżnią żużlową 400m i rzutniami i skoczniami.	Cały obiekt wymaga modernizacji. Położenia nawierzchni syntetycznej.
2.	Płyta piłkarska na stadionie.	Cały obiekt wymaga modernizacji. Wymiana murawy, z nawadnianiem automatycznym. Modernizacja trybun.
3.	Boczne boisko do piłki nożnej.	Stan techniczny bardzo zły. Uzasadnione byłoby zmodernizowanie całego obiektu. Wykonanie

		pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej z sztuczną trawą.
4.	Tory łucznicze.	Obiekt zmodernizowany. Stan techniczny dobry.
5.	Boisko wielofunkcyjne asfaltowe.	Stan techniczny bardzo zły. Należy położyć sztuczną nawierzchnię.
6.	Boiska do piłki siatkowej plażowej.	Stan techniczny dobry.
7.	Kąpielisko miejskie.	Stan techniczny bardzo dobry.
8.	Boisko wielofunkcyjne Orlik 2012.	Stan techniczny dobry.
9.	Hala sportowa o wymiarach 32 x 15 OSiR	Stan techniczny dobry, należy wymienić parkiet.
10.	Strefa rekreacyjna nad jeziorem : park linowy, mini golf, park wodny.	Stan techniczny bardzo dobry.
11.	Place zabaw	Stan techniczny bardzo dobry.
12.	Hala sportowa przy Gimnazjum nr 1 42 x 26	Stan techniczny bardzo dobry.
13.	Sala sportowa przy Gimnazjum nr 1 19 x 11	Stan techniczny dobry.
14.	Boiska wielofunkcyjne z bieżnią tartanową przy SP nr 1	Stan techniczny bardzo dobry.
15.	Sala sportowa przy SP nr 1 30 x 13	Stan techniczny zły
16.	Tunel lekkoatletyczny 50 x 7	Stan techniczny zły
17.	Park Miejski – strefa rekreacji	Stan techniczny bardzo dobry.

Aktualny stan ogólnodostępnej bazy sportowej w zakresie boisk sportowych i stref rekreacji wskazuje na dużą ich ilość. Jedynie brakuje pełnowymiarowego obiektu piłkarskiego i lekkoatletycznego spełniającego wymogi PZPN i PZLA. Zapotrzebowanie w tym względzie jest ogromne. Mając na uwadze popularyzację uprawiania sportu przez dzieci i młodzież, uzasadniona jest modernizacja istniejących obiektów sportowych a także pobudowanie nowych.

Zamierzenia Gminy Miejskiej Człuchów

Planowane inwestycje i remonty:

1. Remont Sali sportowej przy SP nr 1 w Człuchowie.
2. Remont tunelu lekkoatletycznego przy SP nr 1 w Człuchowie.
3. Budowa budynku z szatniami i zapleczem socjalnym przy płycie głównej boiska.
4. Naprawa parkietu na hali sportowej przy OSiR w Człuchów.
5. Stadion lekkoatletyczny z płytą główną do piłki nożnej. Przygotowanie istniejącej bieżni żużlowej pod nawierzchnię syntetyczną wraz z rzutniami i skoczniami. Wymiana nawierzchni trawiastej i wykonanie automatycznej instalacji nawadniającej. Pozwoli to na rozwój istniejącego klubu lekkoatletycznego, a także ściągnięcie dużych imprez rangi Mistrzostw Województwa, Makroregionu i Polski. Istniejący klub piłkarski gra w IV lidze. Istniejąca murawa nie spełnia w pełni wymogów boiska do gry w piłkę nożną w wyższych ligach. Należy wymienić ziemię po wcześniejszym wykonania odwodnień i wysianie trawy.

6. Boisko boczne(treningowe) do piłki nożnej. Wykonanie na istniejącym boisku pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej ze sztuczną trawą(min. wymiary 60x90m). W czasie wykonywania stadionu potrzebne jest boisko do treningów i rozgrywania meczów przez drużyny piłkarskie z terenu miasta. Poprawiłoby to także atrakcyjność OSiR dla grup sportowych z terenu miasta i okolic, a także dla grup sportowych przyjeżdżających na zgrupowania.
7. Modernizacja istniejącej bazy noclegowej przy OSiR do potrzeb grup sportowych. Wykonanie łazienek we wszystkich pokojach.
8. Modernizacja boiska wielofunkcyjnego – nawierzchnia asfaltowa. Istniejący obiekt nie spełnia żadnej funkcji sportowej, aktualnie jest to plac manewrowy dla szkoły nauki jazdy. Należy przygotować podłoże do wylania nawierzchni syntetycznej i wykonania dwóch boisk wielofunkcyjnych do p. koszykowej, p. siatkowej i tenisa ziemnego oraz boiska do piłki ręcznej. Wymienione obiektu zajmą 2/3 istniejącego boiska. Na pozostałej części istnieje skate park.

Oprócz poprawy bazy sportowej, planujemy zwiększenie ilości imprez dla dzieci i młodzieży a także dorosłych. Poprawa standardu obiektów sportowych, a także powstanie nowych pozwoli nam na zaproponowanie bogatszej oferty dla mieszkańców miasta i nie tylko. Chcemy zaproponować większą liczbę imprez rekreacyjno- sportowych dla całych rodzin. Poprawa stanu obiektów pozwoli na lepsze osiągnięcia naszych klubów w województwie i kraju.